

कृषि विभागाच्या सन २०२४-२५ च्या
अर्थसंकल्पीय अंदाजांपैकी लेखानुदानाचे
वितरण करण्याबाबत
(कृषि, फलोत्पादन व कृषि विद्यापीठे)

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,

शासन निर्णय क्र.लेखानु-२०२४/प्र.क्र.४७/२-अ,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०००३२,

दिनांक :- १२ एप्रिल, २०२४

संदर्भ :

शासन वित्त विभाग परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.३४/अर्थ-३, दि.०१.०४.२०२४

प्रस्तावना:-

सन २०२४-२५ चा अर्थसंकल्प दि. २७.०२.२०२४ रोजी विधानमंडळास सादर केल्याचे नमूद करून, सदर अर्थसंकल्प अंतरिम असल्यामुळे अतिरिक्त अर्थसंकल्प सादर करून विनियोजन विधेयक मंजूर होईपर्यंतच्या कालावधीसाठीचा (एप्रिल, २०२४ ते जुलै, २०२४ या चार महिन्यांचा) खर्च भागविण्यासाठी विधानमंडळाने महाराष्ट्र विनियोजन (लेखानुदान) विधेयक, २०२४ मंजूर केले आहे. सदर विधेयकाचे आता अधिनियमात रुपांतर झाले असून ते महाराष्ट्र अधिनियम क्र.२४ म्हणून महाराष्ट्र शासन, राजपत्र असाधारण मधील भाग-४ दि.१८.०३.२०२४ अन्वये प्रसिध्द केल्याचे उपरोक्त संदर्भाधिन शासन परिपत्रकात नमूद केले आहे.

२. या अधिनियमान्वये प्रशासकीय विभागास सन २०२४-२५च्या अर्थसंकल्पातील प्रस्तावित लेखानुदानातून दि. ०१.०४.२०२४ ते दि. ३१.०७.२०२४ पर्यंत खर्च करण्यास प्राधिकृत केले आहे. वित्त विभागाने मंजूर केल्यानुसार अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५ पुस्तकाच्या आधारे अनिवार्य बाबींसंदर्भात सोबतच्या विवरणपत्रात दर्शविलेल्या लेखानुदानाचे वितरण शासन निर्णयाद्वारे करण्याचे प्रस्तावित होते. तसेच, यानुषंगाने कार्यक्रमांतर्गत तरतूदीसंदर्भात संदर्भाधिन शासन परिपत्रकास अनुसरून लेखानुदान वितरणातील मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्याचे देखील प्रस्तावित होते. त्यानुषंगाने खालीलप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

वित्त विभागाच्या संदर्भाधिन शासन परिपत्रकानुसार या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-अ मधील स्तंभ क्र. ७ मधील अनिवार्य बाबींसंदर्भातील मंजूर लेखानुदान स्तंभ क्र.५ मध्ये निर्देशित केलेल्या कार्यान्वयन/आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांकडे सुपूर्द करण्यात येत आहे. त्यांनी वित्त विभागाच्या संदर्भाधिन शासन परिपत्रकामध्ये नमूद केलेल्या अटीच्या अधिन राहून सन २०२४-२५ मधील लेखानुदान विहित पद्धतीनुसार खर्च करण्याची दक्षता घ्यावी.

२. अनिवार्य खर्चांतर्गत प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेंतर्गत विम्याच्या हप्त्यासाठी अर्थसहाय्य व कृषि विद्यापीठांना सहायक अनुदाने आणि घरबांधणी अग्रिम या योजनेसाठी संबंधित कार्यासनांकडून स्वतंत्रपणे शासन आदेश निर्गमित झाल्यानंतरच प्रत्यक्ष निधीचे वितरण केले जाईल.

३. अनिवार्य खर्चांतर्गत गौण बांधकामाच्या मंजूर अर्थसंकल्पीय तरतूदींतर्गत गौण बांधकामासाठी संबंधित यंत्रणेकडून प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झाल्यानंतरच निधीवितरण केले जाईल.

४. संदर्भाधिन शासन परिपत्रकातील परिच्छेद ३ मध्ये नमूद उद्दिष्टांकरीता निधी प्रत्यक्ष खर्च करण्यापूर्वी याबाबतचे प्रस्ताव ठोस समर्थनासह क्षेत्रीय कार्यालयांनी कृषि विभागास सादर करावेत. सदरचे प्रस्ताव

नियोजन/सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य/आदिवासी विकास या विभागांमार्फत वित्त विभागास मान्यतेस्तव सादर करण्यात येतील.

५. अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर उपलब्ध निधी कोषागारातून आहरित करण्यापूर्वी संदर्भाधीन परिपत्रकातील परिच्छेद क्र. ५ ते १९ मधील मार्गदर्शक मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे.

६. हा शासन निर्णय प्रशासकीय विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०४१२१२३५१९८४०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(संतोष कराड)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२. आयुक्त (दुग्धव्यवसाय विकास), दुग्धव्यवसाय विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
३. आयुक्त (पशुसंवर्धन), पशुसंवर्धन आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
४. आयुक्त (मत्स्यव्यवसाय), मत्स्यव्यवसाय आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
५. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे.
६. नियंत्रक, डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली, जि. रत्नागिरी.
७. नियंत्रक, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी, जि. अहमदनगर.
८. नियंत्रक, मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी.
९. नियंत्रक, डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला.
१०. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता/स्थानिक निकाय लेखापरीक्षा व लेखा), मुंबई.
११. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा परीक्षा /लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर.
१२. सर्व संचालक कृषि आयुक्तालय, पुणे.
१३. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक,
१४. उप विभागीय कृषि अधिकारी, रत्नागिरी, अहमदनगर, अकोला, परभणी.
१५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१६. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
१७. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
१८. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
१९. सर्व सह/उप सचिव, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२०. सर्व अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, कृषि व, पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२१. उप सचिव (पदुम-१६) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२२. उप सचिव (अर्थसंकल्प -१३ व व्यय-१) वित्त विभाग मंत्रालय, मुंबई.
२३. उप सचिव (का-१४११/१४३१), नियोजन विभाग मंत्रालय, मुंबई.
२४. निवडनस्ती का. क्र.२अ.

परिशिष्ट -अ						
शासनन शुध्दीपत्रक क्र.लेखानु-२०२४/(प्र.क्र.४७)/२-अ, दि. १२ एप्रिल, २०२४ सोबतचे परिशिष्ट						
सन २०२४-२५ च्या अर्थसंकल्पित तरतुदीचे वितरण						
(रू.हजारात)						
अ. क्र.	मागणी क्र	योजनेचे नाव	लेखाशिर्ष	कार्यान्वयन / आहरण व संवितरण अधिकारी	अर्थसंकल्पीत तरतूद २०२४-२५	लेखानुदानाद्वारे एप्रिल ते जुलै २०२४ करीता वितरीत करण्यात येणारी तरतूद
१	२	३	४	५	६	७
	डी-२	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	२२३५ ३१५९	कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे आयुक्त, पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई आयुक्त दुग्धव्यवसाय विकास, मुंबई अवर संचिव, कृषि पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग, (पदुम प्रभाग)मंत्रालय, मुंबई,	९३००.००	३१००.००
	डी-३	२४०१ - पिकसंवर्धन		कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे		
१	डी-३	संचालन व प्रशासन (भारित)	२४०१ ०१२७		१०००.००	३३३.३३
		(दत्तमत)	२४०१ ०१३६		७३४९४०३.००	२४४९८०१.००
					७३५०४०३.००	२४५०१३४.३३
२	डी-३	विभागीय व जिल्हा कृषि कार्यालये	२४०१ ०१४५		१३५३६०९६.००	४५१२०३२.००
३	डी-३	जिल्हा कृषि कार्यालये	२४०१ ०१५४		९६९१२७.००	३२३०४२.३३
४	डी-३	जिल्हा परिषदांना आस्थापना अनुदाने	२४०१ ०१६३		१५५७२७५.००	५१९०९१.६७
५	डी-३	संगणक सेवा कृषि संचालनालय कार्यालयाच्या संगणकीकरण सेवेवरील खर्च	२४०१ १४७३		१३०.००	४३.३३
६	डी-३	तालुका बीजगुणन प्रक्षेत्रे	२४०१ ०२६१		५३८४१०.००	१७९४७०.००
७	डी-३	बीज,रासायनिक खत नियंत्रण व किटकनाशक चाचणी प्रयोगशाळा	२४०१ ०३०५		३४५६५७.००	११५२१९.००
८	डी-३	महाराष्ट्र बीज प्रमाणीकरण यंत्रणा, अकोला	२४०१ ०३१४		१०८८००.००	३६२६६.६७
९	डी-३	कृषि विषयक माहिती पथक	२४०१ ०७३५		१४३३९.००	४७७९.६७
१०	डी-३	शेतकरी मासिक	२४०१ ०७४४		४०७४४.००	१३५८१.३३
११	डी-३	वसंतराव नाईक राज्य कृषि व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था, नागपूर व तिच्या सात संलग्न संस्थांना सहायक अनुदान	२४०१ ४२५८		१४१२३४.००	४७०७८.००
१२	डी-३	भाजीपाला रोपमळे, फळ रोपमळे व स्थानक उदयाने	२४०१ १७२२		८३३४०७.००	२७७८०२.३३
१३	डी-३	प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेतर्गत विम्याच्या हप्त्यासाठी अर्थसहाय्य	२४०१ A६६४		५००००००.००	१६६६६६६.६७
१४	डी-३	प्रधानमंत्री पफसलविमा योजनेतर्गत पूरक अनुदान	२४०१बी०५२		२०००००.००	६६६६६.६७
		भारित			१०००.००	३३३.३३
		दत्तमत			७५६३४६२२.००	२५२११५४०.६७
		२४०१ पिकसंवर्धन - एकूण			७५६३५६२२.००	२५२११८७४.००

अ. क्र.	मागणी क्र	योजनेचे नाव	लेखाशिर्ष	कार्यान्वयन / आहरण व संवितरण अधिकारी	अर्थसंकल्पीत तरतूद २०२४-२५	लेखानुदानाद्वारे एप्रिल ते जुलै २०२४ करीता वितरीत करण्यात येणारी तरतूद
	डी-३	२४०२ - मृद व जलसंधारण				
१५	डी-३	मृद सर्वेक्षण आणि अन्वेषण व मृद विश्लेषण रसायन प्रयोगशाळा	२४०२ ००३२	कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	३४५२१३.००	११५०७१.००
		२४०२ - मृद व जलसंधारण एकूण			३४५२१३.००	११५०७१.००
	डी-३	२४१५ कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण				
		०१ पिकसंवर्धन				
१६	डी-३	महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदाने	२४१५ ००२५	सहायक लेखाधिकारी, मफुकृवि, अहमदनगर	५४६०५८०.००	१८२०१९३.३३
१७	डी-३	डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदान	२४१५ ००३४	सहायक लेखाधिकारी, बासाकोकृवि, दापोली	२१३४७३३.००	७११५७७.६७
१८	डी-३	डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदान	२४१५ ००४३	सहायक लेखाधिकारी, पंदेकृवि, अकोला	४२४४९४०.००	१४१४९८०.००
१९	डी-३	वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदान	२४१५ ००५२	सहायक लेखाधिकारी, वनामकृवि, परभणी	३४७६८४७.००	११५८१४९.००
२०	डी-३	महाराष्ट्र कृषिविषयक शिक्षण व संशोधन परिषदेला सहायक अनुदान	२४१५ ००६१	सहायक लेखाधिकारी, मकृशिसंप, पुणे	३३५४०.००	१११८०.००
		२४१५ - ०१ पिकसंवर्धन एकूण			१५३५०६४०.००	५११६८८०.००
		०३ पशुसंवर्धन				
२१	डी-३	महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदाने	२४१५ ०११७	सहायक लेखाधिकारी, मफुकृवि, अहमदनगर	५२४६२.००	१७४८७.३३
२२	डी-३	डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदान	२४१५ ०१७९	सहायक लेखाधिकारी, बासाकोकृवि, दापोली	६८२६३.००	२२७५४.३३
२३	डी-३	वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदान	२४१५ ०२०३	सहायक लेखाधिकारी, वनामकृवि, परभणी	२१९८९.००	७३२९.६७
		२४१५ - ०३ पशुसंवर्धन एकूण			१४२७१४.००	४७५७१.३३
		०४ दुग्धव्यवसाय				
२४	डी-३	दुग्धशाळा विज्ञान संस्था आरे	२४१५ ०२१२	आयुक्त दुग्धव्यवसाय विकास, मुंबई	१७६५७.००	५८८५.६७
२५	डी-३	दुग्धक्षेत्र व्यवस्थापन व पशुसंवर्धन पदविका पाठ्यक्रम	२४१५ ०५७१	आयुक्त दुग्धव्यवसाय विकास, मुंबई	१.००	०.३३
		२४१५ - ०४ दुग्धव्यवसाय एकूण			१७६५८.००	५८८६.००
		०५ मत्स्यव्यवसाय				
२६	डी-३	डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदान	२४१५ ०२४१	सहायक लेखाधिकारी, बासाकोकृवि, दापोली	२७०५२७.००	९०१७५.६७
२७	डी-३	डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदान	२४१५ ०२६८	सहायक लेखाधिकारी, पंदेकृवि, अकोला	२७३९.००	९१३.००
		२४१५ - ०५ मत्स्यव्यवसाय एकूण			२७३९६६.००	९१०८८.६७
		इतर संस्थाना सहाय्य				
२८	डी-३	डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाला कर्मचा-यांच्या अंशदानाच्या रकमेइतकी समतुल्य अंशदानाची रक्कम देण्यासाठी सहायक अनुदान	२४१५ १०१२	सहायक लेखाधिकारी, बासाकोकृवि, दापोली	७४७६६.००	२४९२२.००
२९	डी-३	महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाला कर्मचा-यांच्या अंशदानाच्या रकमेइतकी समतुल्य अंशदानाची रक्कम देण्यासाठी सहायक अनुदान	२४१५ १०२१	सहायक लेखाधिकारी, मफुकृवि, अहमदनगर	७८६६३.००	२६२२१.००
३०	डी-३	वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठाला कर्मचा-यांच्या अंशदानाच्या रकमेइतकी समतुल्य अंशदानाची रक्कम देण्यासाठी सहायक अनुदान	२४१५ १०४१	सहायक लेखाधिकारी, वनामकृवि, परभणी	७०४३१.००	२३४७७.००
३१	डी-३	डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठाला कर्मचा-यांच्या अंशदानाच्या रकमेइतकी समतुल्य अंशदानाची रक्कम देण्यासाठी सहायक अनुदान	२४१५ १०५९	सहायक लेखाधिकारी, पंदेकृवि, अकोला	५२६५७.००	१७५५२.३३
		२४१५ - (८०) (१२०) एकूण			२७६५१७.००	९२१७२.३३
		२४१५ कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण- एकूण			१६०६०७९५.००	५३५३५९८.३३
		मागणी क्र. डी-३ एकूण-	दत्तमत		९२०४०६३०.००	३०६८०२१०.००
			भारित		१०००.००	३३३.३३
			एकूण		९२०४१६३०.००	३०६८०५४३.३३

अ. क्र.	मागणी क्र	योजनेचे नाव	लेखाशिश	कार्यान्वयन / आहरण व संवितरण अधिकारी	अर्थसंकल्पीत तरतूद २०२४-२५	लेखानुदानाद्वारे एप्रिल ते जुलै २०२४ करिता वितरीत करण्यात येणारी तरतूद
	डी-७	२७०२ लहान बांधकामे				
३२	डी-७	अन्वीक्षा नि-प्रयोगनिर्देशन प्रक्षेत्रे	२७०२ १९३३	कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	७५६०.००	२५२०.००
३३	डी-७	३४५१- सचिवालय आर्थिक सेवा		अवर सचिव, कृषि पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग, मंत्रालय, मुंबई,	२७५२६८.००	११७५६.००
		डी-७ एकूण	३४५१ ०६७२		२८२८२८.००	१४२७६.००
	डी-११	६२१६ गृहनिर्माणासाठी कर्जे				
३४	डी-११	कृषि विद्यापीठाच्या कर्मचा-यांना घरबांधणी अग्रिम	६२१६ ०२०१	सहायक लेखाधिकारी, बासाकोकवि, दापोली	३५४८७.००	११८२९.००
				सहायक लेखाधिकारी, मफुकवि, अहमदनगर		
				सहायक लेखाधिकारी, वनामकवि, परभणी		
				सहायक लेखाधिकारी, पंदकवि, अकोला		
३५	डी-११	शासकीय कर्मचारी इत्यादींना कर्जे	७६१०	कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे		
				आयुक्त, पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे		
				आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई		
				आयुक्त दुग्धव्यवसाय विकास, मुंबई		
				अवर सचिव, कृषि पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग, (पदुम प्रभाग)मंत्रालय, मुंबई,		
३६	डी-११	घर बांधणी अग्रिमे	७६१० ०२११		२३८९२०.००	७९६४०.००
३७	डी-११	मोटर वाहन खरेदी अग्रिमे	७६१० ०२२९		४०२०.००	१३४०.००
३८	डी-११	इतर वाहन खरेदी अग्रिमे	७६१० ०२३८		२५.००	८.३३
३९	डी-११	संगणक खरेदी अग्रिमे	७६१० १९२२		१२२०.००	४०६.६७
		एकूण ७६१०			२४४१८५.००	८१३९५.००
		डी-११ एकूण			२७९६७२.००	९३२२४.००
		एकूण अनिवार्य	दत्तमत		९२६०३१३०.००	३०८६७७१०.००
			भारित		१०००.००	३३३.३३
			एकूण		९२६०४१३०.००	३०८६८०४३.३३